

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrto sabota vsakega meseca in velja za vse leto gl. 2 kr. 40.
 „ „ „ polu leta „ 1 „ 20.
 „ „ „ črt „ „ 70.
 Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje za navadne tristočne vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
 7 „ „ „ 2 krat
 6 „ „ „ 3 krat

Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošte, pod obokom tik Kalistrove hiše, na Belvedere pri g. Bertolinu. V okolici: Na Občini v loteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Barkoli pri g. Ani Takan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sancin M. Magdalen žg. J. Ježu Naročnina naj se pošilja sv. Ivanu št. 424, pisma in dopisi vrednostu v Skorkoli št. 84. Udje pol. dr. „Edinost“ katerim mesečinoredno plačujejo, dobivajo list brezplačno na dom.

Glasi slovenskega političnega društva tržaške okolice.

„V edinosti je moč“.

Vabilo na naročbo.

S prihodnjo številko stopi naš list v tretjo četert leta, vabimo vljudno vse č. č. g. g. naročnike, kateri žele list še dalje sprejemati, naj se blagovolé naročiti, in one, ki niso še naročnine plačali, da to brzo store, ker sicer dotičnim list ustavimo. Naročnikom, ki z naročnino dolgujejo, naredili smo na zavitek rudečo znamenje. Udje pol. dr. „Edinosti“, kateri niso še družbenine poravnali, naj to hitro store, drugače se iz društva izbrisujejo po društvenih pravilih.

Naročnike pa pozivljamo, naj nam vsak saj še enega naročnika pridobi, da bomo mogli uspešno delovati. Kako koristen je naš list na jadranskih obalah, to se očitno kaže, boriti se imamo z različnimi elementi, toraj imamo tolikanj težje stanje in zraven tega nas pa še premožni naši rojaki v Trstu z naročnino in podporo čisto prezirajo. Zvesti svojemu programu, borili se bomo hrabro in neustrašljivo za narodne pravice po postavnem potu, da se naše stanje v Trstu in okolici in sploh po Slovenskem zboljša. Častiti rodoljubje, Vi pa nas podpirajte z obilno naročbo, da moremo svojo nalogo uspešno nadaljevati.

Administracija.

Odmor po prvem prizoru.

Zveza treh cesarjev o novejši vredbi turških razmer se je naglo i nepričakovano zamotala. Angleška vlada je kar naglo vmes se vtaknola ter tako Turčiji za kratek čas životarjenje podaljšala. Vsled tega so se ministri zunanjih zadev na Dunaji, v Petrogradu in Berlinu izjavili, da se mora toliko časa počakati, da vidijo uspeh papirnatih reform Murata, katere je on širokoustno razglasil in so take, da se po našem prepričanju nikdar pri fanatičnem muslimanskem narodu vpeljati ne bodo mogle, ker jim njih vera (koran) brani s kristijani po krščanski ravnati. Mi se nahajamo po prvem prizoru v Turčiji in nekoliko časa bode odmor mej prvim i drugim prizorom trajal, a kmalo se prične drugi prizor.

Šmešni načrt reform Murata V. ali prav za prav njegovega ministra Mithad paše, ki Turčiji gradove v oblakih zida, pravi v prvi točki, da je Turčija brezverska

in da so enakopravni vsi verozakoni. Uže to je velika neumnost; če je Turčija brezverska, tedaj ne morejo razni verozakoni enakopravni biti in državne postave morajo samo brezverstvo v svojo brambo jemati, kako se temu udadé Turčini, katerim je vsak, kedor ni mahomedanske vere, brezverec in pes, to je vprašanje, na katero ne more nobeden odgovoriti.

Brezverske države doslej še zgodovina ne zna; brezverska Turčija z sultanom na čelu je zadnji spak, ki ga je azijski barbarizem, s pripomočjo Angleške, v Evropi porodil. Kristijani in Mahomedanci v Turčiji se obračajo s zaničljivostjo in sovraštvom od takih reform, katere gotovo drugih nasledkov ne morejo imeti, nego strašno zdražbo mej Mahomedanci in Kristijani, da se je bati grozovitega mejusobnega klanja, vzlasti srditega turškega fanatizma. Evropske velevlasti vidijo nesnosnost turških sleparij, a vendar hočejo še čakati!

Prejšnjega despota Abdul Azisa je umoril njegov nastopnik in ta skuša zdaj pod angleško zastavo tihotapno azijsko svoje blago v Evropo vpeljati, kar se pa na nikakoršni način ne posreči.

Če tudi Angleška mladoturke podpira, vendar velevlasti Rusija kakor tudi Avstrija ne bodo mogle mirovati ter slepo gledati barbarskega vrtoglavnega počenjanja. Pride pa tudi Angleška h prepričanju, da nij vse-mogočna, da zabadava podpira to, kar ne more po konci stati, da se na nje rame vsujejo vse razvaline i da mora odjenjati od sebičnih svojih naklepov.

Ako se dalje vpraša, katere vspehe je Avstrija z Andrašijevo politiko na jugu pridobila, tedaj je odgovor najkrajši ta da jej je popolnem spodletelo vse, kar je namerjavala, in to zaradi nejasne, nestalne in nepremišljene politike. Avstrija je na jugu z svojo zmedeno politiko sočutje Kristijanov čisto skalila, ako ne še popolnem zgubila.

Ako hoče Avstrija mogočna in trdna ostati, naslanjati se mora najbolj na Slovane, kateri so jo v burnih časih tolikokrat pogube rešili, tudi takrat, ko so domači sovražniki, Italijani in Madžari uže temelj države omajali. Celo Rusija je poslala čez Karpate svojo armado, da je ustavila tok in ukrotila na pol divje Arpade in državi zopet mir povrnila.

Zatoraj mora Avstrija, ako hoče celo-

kupna ostati, popraviti vse krivde, ki jih je Rusiji v Krimski vojni s tem povzročila, da je posedla se svojimi armadami Valahijo in Rusiji prekrižala pot. Da pa to popravi, mora biti zvesta zaveznica Rusiji ter nehati sovraštvom na lastne in inozemske Slovane. Kadar Avstrija to stori, sme ponosna biti in se zanašati na svojo moč in ni se ji treba bati nobenega soseda. Zgodovina zadnjih let, ta velika učiteljica i sodnica, jasno uči, kako globoko je bila ponižana Avstrija samo zaradi tega, ker je stopila s pota tradicijske naravne politike ter iskala dobitkov po tujih, nehodnih potih.

Da se vrnemo zopet na jug, oglejmo si gujili mahomedanski dvor in prestol v Carigradu. Ni še se ohladil stari sultan, ki ga je njegov nastopnik umoril, uže je prinesel telegraf vest o umoru mnogih družih osob cesarskega rodu in dveh ministrov, enega pobočnika in enega carskega sluga.

Tak dvor, na katerem se umori drug za drugim vrše, podoben je roparski jami, kder zapovednik edino le z bodalom in puško gospodari, in takega dvora bi velevlasti ne smele v Evropi trpeti, ker nečastno je pečati se z morilci. Če nalagajo evropske državne postave ostre kazni na moritev v domačih deželah, kako morejo državne vlade odobrovati taka dejanja na tujem?

Stvar na jugu je danes Avstriji neugodniša nego je bila danes leto, ko je vstaja buknota, i to nij moglo drugače priti, ker se je naša politika vedno nagibala na korist Turkom, tem starim sovražnikom avstrijskih narodov, ki zvesto v spominu še hranijo krute groze nekdanjih dni. Če hoče biti naša država v drugem prizoru jačja, če hoče kaj upati i si kaj pridobiti, mora grof Andrašić promeniti svojo politiko, ali pa z ministerskega sedeža stopiti in vladno krmilo boljšim rokam prepustiti.

OKOLIČANI, POZOR!

Čas je, da začnemo resno in ozbiljno premišljevat, katere možé bomo volili pri bližajočih se volitvah v občinski i deželni zbor. Laška „Progresova“ stranka, ali prav za prav magistratova stranka, ustanovila si je v ta namen poseben list „Il Nuovo Tergesteo“ ki bode sicer kratko živel če tudi ga magistrat podpira s tisočaki, katere tudi

okolice skupaj zlagajo, da potegne potem orožje zoper okoličane. Znano nam je, da se list *T.* ne bode mogel obdržati dalje, nego do volitev, ker že v zadnjem občnem zboru je očka Hermet zastokal o sušici svojega glasila, nazovi liberalnega časnika panitalijanskih namer, ki vedno v svoj rog trobi in sanja, da je Trst uže na Laškem. Toraj, okoličani, pozor! Mi zvesti Avstrijani, ki imamo vedno na srci to, da vtrdimo Avstriji omajeno spoštovanje na zunaj, da jo okrepimo znotraj, da preplašimo zunanje sovražnike in domačim sapo zapremo, ter si pribojujemo tisto stopinjo, katera pristuje v svobodnej državi svobodnim državljanom, prvemu avstrijskemu narodu: mi moramo zdaj pokazati, da hočemo živeti i spoštovani biti.

Bliža se čas, ko bomo zopet volili šest poslancev v občinski in deželni zbor, ki bodo okolico zastopali in zagovarjali. Kako važna je volitev, tega nekateri se presoditi ne znajo in tudi ne vedo ceniti dobri vspeh takih volitev. Vzemimo si izgled od laške stranke; ona več mesecev poprej dela priprave za prihodnje volitve, očka Hermet napenja pri vsakej priliki svoja pluča, da spravi lahone v zbor, posebno ga straši grmanizem v Trstu in boji se, da laških naseljencev ne potare, Hermet ima prav, po pravici se boji, da sčasoma mora odzvoniti laškej hegemoniji v Trstu, i da potem pridejo drugi na krmilo, bodi si Slovani, ali Nemci. Ta strah mu ne daje miru, ta strah ga tlači, kakor mōra, i le našej zanikrnosti i vladnej potrpežljivosti na enej strani, i na družej tlačenju Slovanstva je pripisati, da Hermetova stranka še nij pod klopjo. Vprašajmo se mi Slovenci, kaj smo doslej storili, da bodo volitve res take, kakoršnih nam treba; odgovor je lahek: čisto nič. Ker pa nijsmo doslej ničesa storili, treba je, da zdajci začnemo in da delamo neumorno, kajti kar naglo pride čas, ko bode nam stopiti na volilno terišče.

Ako bomo pridni, z'ožni in delalni za slovensko stvar, zmoremo po vsej okolici, izvoljeni bodo sami vrli rodoljubje, ako pa zanemarimo delo, ako bomo leni in zaspani, pogazé nas naši sovragi, oni nas zmorejo, grizlo nas bode, da smo zgubljevali čas in da smo podlegli tujčevej peti. Okoličani, pogovorite se mej saboj, koga bode v prihodnji občinski in deželni zbor pošlali, na katerega stavite svoje zaupanje. Nadalje pazite dobro, da vas ne vjame kedó za liter vina ali z lepimi besedami, ter bi vam vsiljeval kakega Mavronerja, ali Derina, ki ima kamnolome v okolici. Ako se vam žuga da dela več ne doboste, če ne volite tega, ali tega, postavite se možato in pošteno, brez delalcev vendar ne bode mogel biti; tako žuganje je le prazno strašilo. Mestno svetovalstvo je začelo prav po turški z okolico delati, vzeti nam hoče vse in nas do čistega izžmeti, potem pa nas rabiti za svoje namene ter delati z nami, kakor vetar z suhim listjem. Vse to ostro od nas tirja, da smo okoličani na braniku in da pošljemo v zbor možake naše stranke, take

možake, kateri se bodo vestno, gorko i brez strahu za nas potekali in krepko svoj glas povzdigovali.

Pred crkvijo, v sencah, v krčmah, kder se navadno preradi razgovarjate v ničevih rečeh, pomenite se o volitvah ter izberite si po natanjnjem posvetovanji take može, ki imajo glavo i srce na pravem mestu, ki so pravični, nesebični, pravi rodoljubi, ki goré za vašo in vseh Slovencev blagost. Ako ne boste tako delali, imeli boste sami naj več škode, zarod vas obsodi, da ste bili zaspani, leni, nevredni sinovi slovenskega naroda, ki ste orožje v laško morje pometali in bežali.

Dopisi.

V Stari Loki 10. junija.

V naše gorenjske kraje, žalibog, le prepočasí narodni duh poseva. Jeza mora človeka grabiti, ko vidi, kako se peščica nezrelih fantalinov, kateri so jedva otročje črevlje sezuli, šopiri in nemškutari ter hoče širiti blaženo Bizmarkovo kulturo. Pri tej priliki naj omenim necega društva v Škofjiloki, katero tukaj životari, pa dolgo ne bode, kmalo mu zapojemo: *requiescat in pace.* To društvo se imenuje Feuerwehr.

Gasilna straža je koristna, kder je v resnici to, kar ima biti, v Loki pa ima ves drug namen, namreč ta, da zveličavno nemško kulturo širi. Dokaz temu je, da so vsi odličnejši meščani s žapanom tej igrači protivni. Mi ne poznamo boljše gasilne straže, od naših kovačev, njim naj bi se vsako leto darovalo za njih prid in hrabrost nekoliko denarja, s tem bi se dejansko priznala njih cenjena veljava. V drugih krajih je gasilna straža razen ognjegasilcev za diko sprodom, v sili za javno varnost in stražo, v Loki se kaj tacega še misliti ne sme, kajti napravili bi pretep, ne miru, to bi se reklo po domače, kozlu zelnik v varstvo izročiti.

V dokaz temu navedem le en dogodjaj. Binkoštni vtorek zvečer se je videlo, kako je Feuerwehrlieutenant D. lep izgled loškim gasilcem dajal, ko je v družbi z vmazanim zmedenim kramarjem Koroščkom in z nekim zbledelim fantičem dražil in grdil, da bi lahko bilo prišlo do tepeža, spoštovane goste iz Trsta, kateri so bili prisiljeni klicati žandarje, ali ti so spali.

Le nekaterim spoštovanim rodoljubom se je zahvaliti, da se sramotni prizor ni vršil, in še ko so na voz sedli, zgrajala je tista reva, ki rada laško sliši. Žalostno je, da ima Loka po takih surovežih slabo ime pri ptujcu, ki mu treba za osobno varstvo revolver pri sebi nositi, da zdravo kožo nosi.

Čudno je, da je pisana naša Loka tako otročja, nekateri mladiči in tudi stari posnemajo vsako otročarijo kakor opice. Aka stopaš po pisani Loki, ne čudi se, ako zapaziš, ko nekdo v posrebrenej kapici gnoj kida, to je Feuerwehr, tudi se ne čudi, ako na priliko v okolico, kakor v Cengrob greš, kadar je cerkveni shod, in vidiš trebušnjega

možiceljna, da ima na rokavih zlato, pod vratom zlato na kapici tudi, ta je — čnj — Feuerwehrrhauptman, ki lahko reče: to smo mi.

Le po noči odloži ta srečni Gambri-nov potomec uniformo, ali še takrat se mu sanja, da hodi po cerkvenih shodih na priliko v Cengrobu ali sicer kje, kder je veliko ljudi in da ga vsi gledajo in se mu čudijo, misleč to mora uže turški paša biti.

Dragi čitatelj, kadar pa je pogreb kakega gasilca, to je parada, vse drugač nego v Idriji knapovska. Ti bi stermel videti vso gardo skupaj, vsak drugači oblečen, le kapice imajo enake. Pred njimi hodi neki Jurček pravega imena, kateri umetno trobi v rog, bolje od čednika v Badovljah.

Veličastno, kakor kadar smo včasih v Podnu vojake igrali, jaz zavidam srečnega mrliča, ki je s tako častjo zakopan. Vpisati se hočem v to gardo in ko umrjem, zagotovljen sem, da mi ob grobu loški Feuerwehr aufmarsšira in Jurček zatrobi krasno popotnico na uni svet.

Smojka.

Iz Materije 12. junija.

Novi župan g. Kastelec se je odpovedal županovanju, ker mu kot opravniku ne zadostuje čas. Poleg g. Župančiča bi bil ta naboljši za taj posel; on je tudi posebno umen in tudi požrtvovalen za našo učilno. Veseli nas nekatere, da tukajšnji seljak poskusi, kaj se pravi dobro in pametno županiti, ne pa samo z vrati treskati v županovej pisarni, ako mu kdo neče biti za tnaló. Istarski mužik je še prezapuščen, da bi znal štovati izvrstnega svojega župana. Naš narod še ne zna, kaj mu je nujno potrebno. On se hoče držati le „starine,“ a pogublja joče „starine.“ Za školo je tukajšnji seljak vrlo vnet, samo to mu ne gre v glavo, kako li more bivati učilna drugje, nego pri cerkvi in „žegnu.“ Kdaj izmró vraže?

Letina kaže navzlic dolgej zimi podobro. Samo sliv letos ne bode nič. — Narod tu ne boleha, kajti tu so 100 letni starci, kateri še izvažajo led in drva v Trst! Radi mrzlice se nikedo za trebuh ne drži. Torej nam treba le še dušne sile raztegniti. Najboljše kladivo za to so narodne učilne.

Iz Istre 14. junija.

Ljubljanski „Tagblatt“ in vrla slovenska narodnjakinja. — Da mi nij evangelije eden ali drug časnik, rad vendar čitam novine raznih barv. Zgodilo se je, da sem nalletel pred nekoliko dnemi na jako zanimljivo mjavkanje ljublj. „Tagblatta,“ kateremu so začele uže kmetske djevojke praglavice delati. V 117. broju t. l. donáša spomenoti list, „da je agitovala (šuntala) ob času birmovanja onikrat *Lucinka Kraljičeva* v Št. Vidu proti vladiki Pogačarju kot proti odločnemu neprijatelju národa s tem, da je dejala šentviškim kmeticam, naj ne dajo birmovat svoje dece vladiki, ki je nemškutar. Ker pa ona pri teh ničesa ne opravi, kvanta dalje lažnjivi blatni list, obrne se do va-

ških mladeničev, naj za dobro plačilo podrže, v Št. Vidu vladiki postavljene. V četrtek večer pa so ga vrlo pili fantje na račun slovenske „amazonke“ v petek zjutraj na vse zgodaj pa so bili na tleh vsi maji. Župnikovinski svečenici in cerkveni starešine so se radi tega jako srdili. Na mah se zopet postavili novi maji, ne da bi bili proti temu kaj demonstracije delali vaški fantje.“ Tako „Tagblatt.“ Jaz pako dobro podučem možem izrekati: da je vse to grda izmišljenost „Tagblattova“ razven tega, da so mladi v petek zjutraj faktično ležali.

Povod razlivanju „Tagblattovega“ žolča pa je vsakako to, da je Kraljičeva Lucinka ko omikana kmetska hči radi svojega neustrašnega značaja, izrednega talenta in gorečnosti za svoj narod jako uplivna oseba v ljubljanski okolici. Ona je v očetovej hiši poštarica in ujedno tajnica tamošnje narodne čitalnice. Jaz sam sem se prepričal, da jo tamošnji možaki prav radi poslušajo, ko jim govori o naših narodnostnih odnošajih. Da, ona je duša socialnega života v Št. Vidu, dasi tudi ima le kacih 20 let. Njezin divni pevski glas mora navdušiti še tako zaspanega človeka za narodnost, kadar ona aranžira besede v čitalnici.

Da je pa naša vrla Spartanka bila kdaj nezadovoljna s premeščevanjem novega narodnega zastopnika v ljubljanskem mestnem zboru g. Kljuna, to se jej pač ne sme za zlo jemati, prav nič. Utegne biti, da je ona vzdihnila v pričlo kacega Št. Vidčana radi ukaza g. Pogačarja: da naj gre Kljun iz Ljubljane; a nikedar pa jej nij na misel došlo, da bi bila ona tacega kaj počenjala, kar jej po krivem očita umazani list.

Djevojke naše in ženske! ne dajte se ustrašiti radi tacega postopanja naših dušmaninov, kajti baš ve možete biti rešiteljice narodu našemu, kakor sti bili rešiteljici Rimljanom tudi baš ženski: mati in soprugica patricija Korijolana. Živela torej vrla Šentvidčanka Lucinka!

P. K.

V Škedenji 15. junija.

V premnogih zmešnjavah in velikih neprilicnostih pri pobiranju davkov treba, da spregovorim par besedij. Davkarske knjige so v takem neredu, da še kmet ne vé, je li plačal ali ne, ima kaj zaostalega, ali ne, s kratka: kmetje smo v davkarskih in drugih zadevah pri magistratu, kakor Turek pri pridigi, samo toliko je razložka, da smo mi raja in magistrat Turek, ki nam svoje zveličanje vsiljuje v jeziku, katerega mi ne umemo. Magistrat pošilja nam okoličanom liste s zaporedno številko; zakaj nij pridjana še tavalarna številka, da bi se precej znalo, čigav je list, ki ga je odposlal. Kadar sluga raznaša liste po vasi, nastane prava babilonska zmešnjava, kajti nobeden ne ve, pri čem da je. Pulimo se mej sabo, nekteri noče lista vzeti rekoč, da nij njegov, drugi pravi, ta nij moj, jaz sem prepisal in se ne pečam nič, tretji ga zopet nese na dom od enega do drugega rekoč:

Vzemi, to nij moje in tako nazadnje nobeden ne vé kako stvar stoji.

Ker vlada pri magistratovi davkariji turški red, zaostalo je toliko davka, in dokler se red o tej stroki ne povrne, bodo davki zaostajali.

Da bi se stvar zboljšala in nepriliki v okom prišlo, moral bi naš zmeden magistrat to-le storiti: Naj bi dal vsacemu gospodarju davkarsko knjižico, v katerej bi moralo biti odločeno za vsako tavalarno številko par strani, kjer bi se zaznamoval dolg od številke in posestnik. Naj bi bili predeli (rubrike) lepo vrejani, da bi se znal dan, mesec, leto plačila.

Mi mislimo, in to se umeje samo ob sebi, da je sl. magistrat naš služabnik, pa kaj bi ne bil za toliko ogromnih novcev, toraj naj bi nam tudi slavni magistrat pošteno pravičen bil. Njegova dolžnost pa je, da nam je pravičen in da ne prezira glasov svojih občinarjev, kakor se je doslej vedno godilo. Čudno logiko ima naš sl. magistrat; pri vsakej priliki, kadar gre za plačilo v okolici, povdarja, da sta mesto in okolica ena občina, ko pa koristi okolice na vrsto pridejo, takrat se protivijo vsi uradniki na magistratu kaj storiti, samo, kadar gre za polasčevanje, takrat pa se dela z veseljem in dobrim srcem, ako je mogoče materi Italiji kakega uda v naročje potisniti in osrečiti z sveto italijanščino.

Na dalje tirjamo, da sl. magistrat začne vendar uže z okolico slovenski uradovati, in pozivljamo vse okoličane, naj v vsakej priliki pismeno in ustmeno z magistratom, kakor z vsemi družimi uradi, v slovensčini poslušajo. Le s tem jih primoramo, da izvršujejo imenitni člen 19. državnih osnovnih postav. Ako pa ne boste prošelj in drugih listin v slovensčini oddajali uradom, nikoli ne bode konca te krivice.

Nikakor se ni treba bati, da se vam prošnje odbijejo, če nijso v laščini ali v nemščini, to so prazne misli in neumna boječnost in hlapčevanje.

Postava je, da ima jezik avstrijskih dežel v šoli, v uradu in v javnem življenju enako pravico. zato pa moramo mi urade siliti, da to postavo spolnujejo, ker sami tega nečejo, če tudi so prisegli, ker jim je laščina i nemščina bolj gladka, kar pa nas prav nič ne briga.

Več davkoplačevalcev.

Politični pregled.

V notranjej politiki je zdaj to najvažnije, da je „mašina“ obstala i da se, kakor je uže tudi poprej bila navada, vsak dan konfiscira nekoliko federalističnih časnikov, to menda zato, da nekateri gospodje ne ostanejo brez branja.

Zunanja politika je jako zmešana. Zdaj gre za to, ali je Turčiji še dalje živeti, ali ne. Angleška vlada podaljšuje njeno umiranje, Rusija se v pest smeje, ker vé, da jej dedščina ne otide; Bismark kuha lim, da bode cipce lovil, ko pride čas; Avstrija

ima smolo, kamor sede, povsod se hlače primejo.

Muktar paša je pripeljal v Nikšič 18000 tovorov živeža, vstaša na vsej poti skoz Dugo nobenega nij videl, to je čista resnica in iz tega se mora sklepati, da imajo vstaši poseben namen, ali pa je resnično, kar se iz navadno dobrega vira poroča, namreč, da ima po dogovoru treh cesarjev Hercegovino dobiti Črnagora i Bosno Srbija. Nekaj enacega je skoraj gotovo na dnevnem redu, ker sicer ne moremo umeti, zakaj še zdaj Srbija i Črnagora nijste pričeli vojne na Turka. V nekterih dneih mora biti vse to jasno. Toliko je gotovo uže zdaj, da Turčija ne more ohraniti sebi teh dveh dežel i da se tudi Bulgarija kmalo otrese turškega jarma. Uže prav!

Domače stvari.

Novo organizacijo šol v Trstu in okolici vredi sedaj magistrat; po okolici namerjava baje laščino vsiljevati, vzlasti za Rojan je odločen četvrti razred z laškim učnim jezikom, kakor tudi še en razred za dekliške šole z laškim jezikom.

Rojance je učitelj Bonin pri uredbi III. razreda osleparil, in so mu verjeli, da bo laški jezik le šolsk ne pa učni predmet.

Mestno svetovalstvo je takrat na malo število podpisov precej dovolilo laški tretji razred v Rojanu, če tudi so naši okoliški poslanci vrlo branili našo narodnost. Magistratov privrženec Bonin je laščino nasvetoval ter kmete nagovarjal in jih sleparil z lažmi, da bo učni jezik slovenski in laški le predmet. Prevaril je celo odlične narodnjake g. g. Primožiče, katerih podpisi so naj veljavniši, na katere se je referent tudi opiral.

Zdaj pa sta omenjena dva gospoda poleg mnogo poprej podpisanih svoje ime podpisali na novo prošnjo ki se je uže magistratu izročila. Ta prošnja zahteva, naj se napravi četvrti razred z slovenskim učnim jezikom, ter naj se odpravi laški jezik iz sedanjega tretjega razreda. Prošnja ima lastnoročne podpise samo odličnih posestnikov. Kaj poročé temu svét bodemo videli. Ako bi se bili podpisi jemali s križcem, dobilo bi se jih na stotine. Izrazujemo javno hvalo g. g. Primožičem, ki so ko veljaki svoje prejšnje podpise z novimi vničili in sleparijo lahonskega nepraktičnega učitelja javno priznali.

Procesije sv. R. Telesa dan v Trstu in naslednjo nedeljo po okolici so se vršile v najlepšem redu; odlikovala se je letos posebno škedenjska župnija z novo krasno cerkveno zastavo in z novimi ličnimi svetilniki. Jutri bo procesija pri sv. Ivanu in v Trébičah.

Tramwai ali železnica po mestu in nesreča. Tudi v Trstu imamo železnico po mestu, katera ni pripravna za Trst, ker ima premalo širokih ulic. Človek po mestu

hodeč je vedno v nevarnosti povožen biti, kér razen železnice drdajo vedno omnibusi in kočije sem ter tja. Res da je po ulicah hodnik zraven hiš za peš ljudstvo, ali pri vednem drenjanju in srečavanju ni moč samo po hodniku hoditi. Vtorek 13. p. t. je bil povozil tak železničin voz staro gluho ženo, ki ni slišala voznikove piščalke, potrl jej je voz obe nogi tako, da je v četrtek na sv. Telesa dan umrla.

Omenilo smo uže, da je gosp. Zimolo ustanovil pogrebsko napravo v Trstu i več drugih bližnjih krajih ter priporočili njega, ker je postavil nizke cene in obečal, da bode ubogim brez plačila stregel. — Sedaj lahko rečemo, da je ostal mož beseda, z dobro postrežbo in prekrasno opravo si pridobil skoro vse občinstvo, katero največ pogrebov njemu zaupa.

V nedeljo 2. julija bode v Preserji poleg Komna krasna narodna zabava. Znana je marljivost tamošnjega spoštovanega kmeta Forčiča, ki si je z velikim trudom napravil murvo z dvanajstimi vrhovi, da je kakor utica urejena na tej murvi, ki ima tri nadstropja, 50 oseb okrog miz na klopih lahko sedi. V 25 letih si je vredil to murvo, da je znanita postala. Ker bode jako zanimiva narodna zabava omenjeno nedeljo, pričakuje se mnogo rodoljubnih gostov iz Gorice in Trsta.

Pošta obropana, je bila 10. t. pri sv. Vincenciju v Istriji. Šest namazanih roparjev je napadlo ob treh popoldne kočijo z streljanjem, spremljevalca so ubili in ga se saboj v šumo ulekli, stolkli železno skrinjo od voza, katerega je moral postiljon v kraj ceste zapeljati in vzeli blizo 2000 gl. 20. t. m. pa nam je pisal prijatelj, da so ulovili načelnika roparjev in ga odpeljali v Rovinj, imel je še 376 gl. pri sebi.

Nesreče. Pretekli teden je padel mornar z visocega jambora, ko je nekaj vezal na italijanski ladiji, na krov ter se ubil. Isto tako je padel tesar z galerije na železnici, kder podirajo streho, ter si zlomil roko i nogo in se hudo poškodoval, ker je še debelo drevo nanj padlo.

Ubil se je bogat Gerk vtorek zjutraj. Skočil je skoz okno iz tretjega nadstropja. Ko so ga v njegovo stanovanje nazaj prinesli je umrl.

POSLANO *).

Na podlogi brošurice **), katero sem te dni razposlal po končanji znane kritike zadevajoče mojo zadnjo knjižico: „Kratek razgovor o bolj važnih dosadanjih iznajdbah,“

*) Natisonli smo to, da gosp. Godina ne bode mogel nam očitati, da smo mu odbili odgovor na kritiko.

**) Ki se prodaja uredniku „Edinosti“ po pismenem zaukazu gosp. Godine po 40 kr., drugim pa po 20 kr.

oznanja gosp. kritikar, da se bo še prikalo ali nekaj drugače kritikovalo (brilo!). Pa naj le; saj sem mu vže sam to svetoval. Sicer nije moja misel na to kak ozir imeti ali kaj odgovarjati, ako mi jeden ali drugi izmed mojih znancev morda ne pové, da se nahaja v tem pikanji tudi kako obrekovanje ali kaka posebna laž ***); kér jaz ne bom se ponižal, da čitam še vprihodnje časopis „Edinost“¹⁾. Ako bode gospod kritikar (brivec) druge reči zastran mene v njem objavljaj, posebno za smeh, kakor on žuga, za to ne bom jaz nič se brigal — vže z ozirom na to, da „pri nas vsak le svojo terdi“ (naj si bo pa takò ali takò!). —

V čem da si je kritika izvirek imela, sem vže v brošurici resnično²⁾ povedal, razložil in tudi dokazal³⁾. To je meni zadosti! Zdaj naj pa gospod C... brije, kakor mu je drago. Komu da se bode vendar to

***) Ne govorite o obrekovanji i lažeh; kritika nij obrekovala i legala, ampak govorila ostro resnično; Vaša brošurica nij bila tako poštena.

1) Grozna nesreča!

2) Nij bilo resnično ne, ampak neresnično in obrekljivo; svoje poštenje zastavimo, da kritikar nij pisal tist h dveh sestavkov, zoper katera ste Vi tako divjali. Pisal ju je drug gospod, kateremu ste tudi dali ime „strupena kača“ i še druge lepe priimke. Strupenih kač je tedaj več. Kritikar nikoli nobene stvarce nij pisal, katera bi mogla Vas kaj zadeti, to lahko verujete na pošteno besedo „nevednemu fakínu,“ katerega navada nij, da bi se legal in obrekoval. Zdaj veste, če hočete, kako ostudno je Vaše ravnanje.

3) Dokazal? Neka druga beseda bi tukaj bila na pravem mestu.

prikupovalo, je vže znano; sicer okoličanom, mojim domačincem — katerim pravijo lahoni „ščavi“ nam. „slavi“! — se gotovo ne bode! 4).

J. Godina-Verdelski.

4) Pušica, katero ste v lističej prekanjenosti sprožili kritikarju v nečuvani hrbet, nij zadela, prihranjena je Vašim prsom. Nobena roka se nij našla. To omenjamo, ker morebiti še ne veste. — Briji ne bode več dosti treba, ker ste si kožo strgali z glave, to kožo pokaženo ljudstvu, ko pride čas, da bo videlo, kdo in kaj ste Vi. Ste razumeli? Uredn.

Listnica uredništva.

G. L. Ž. v Ljubljani: prihodnjič, da si nam zdrav, oglasi se večkrat pričakujemo. — Jurij Gerdolj v R.: Vašega dopisa nismo prejeli, le zdanje pismo. — G. K. F. v P.: srčna hvala, takih rodoljubov nam manjka. — G. G. Št. st. Do. Ist. oglasite se kaj. — G. g. P. T. in K. M. v Gradcu: sta še živa? pozdravita mi g. R.

Dobra domača kapljica!

Kdor hoče dobre vinske kapljice pokusiti, naj se potruži k nama v Rojan; nastavili smo svoj pridelek doma pri Primožicah.

Brata Primožiča.

450,000 mark

je glavni dobitek od vlade brunšviske garantiranega denarnega srečkanja, pri katerem se morajo v malo mesecih določiti ti-le dobitki:

1	á	300000	M.	1	á	8000	M.
1	"	150000	"	3	"	6000	"
1	"	80000	"	27	"	5000	"
1	"	60000	"	42	"	4000	"
2	"	40000	"	255	"	3000	"
1	"	36000	"	5	"	2000	"
6	"	30000	"	12	"	1500	"
1	"	24000	"	1	"	1400	"
1	"	20000	"	400	"	1200	"
1	"	18000	"	23	"	1000	"
11	"	15000	"	648	"	600	"
2	"	12000	"	1000	"	300	"
17	"	10000	"				

Skupaj:

8,696,000 mark.

Prvo srečkanje bode 20. in 21. julija t. m.

Preglede pošiljamo na pregled brez plačila, da se vsak lahko prepriča, da je to srečkanje pošteno.

Velja $\frac{1}{2}$ izvorna srečka 16 mark, ali 8 gl. 80 kr. av. v.; $\frac{1}{4}$ — 8 mark, ali 4 gld. 40 kr. av. v. — $\frac{1}{8}$ — 4 marke, ali 2 gld. 20 kr. av. v.

Naročila od zunaj se vgotovljajo proti poslatvi zneska, ali poštnega povzetja, brez odloga, zamolčljivo in zvesto, tudi se razpošlje uredska listina dobitkov precej po določbi.

Pozvedbe o naši firmi, ki uže veliko let dela, lahko se dobivajo pri vsakem bankirju ali trgovcu. Obrača naj se vsak na podpisane, katerim je vodstvo prodajo teh srečk zaupalo.

Bratje Lilienfeld,

Bankno in državnih papirjev upravstvo
v HAMBURGU.